

FIȘA DISCIPLINEI*

1. Date despre program

1.1 Instituția de învățământ superior	Universitatea „Lucian Blaga” din Sibiu
1.2 Facultatea	Facultatea de Teologie
1.3 Departamentul	Departamentul de Teologie
1.4 Domeniul de studii	Teologie
1.5 Ciclul de studii	Licență
1.6 Programul de studii/ Calificarea	Teologie Pastorală

2. Date despre disciplină

2.1 Denumirea disciplinei	Iconografie bizantină	Cod: 38.01.S.04.O.040.1.
2.2 Titularul activităților de curs	Lector dr. Ioan Abrudan	
2.3 Titularul activităților de seminar		
2.4 Anul de studiu	II	2.5 Semestrul
		2
2.6. Tipul de evaluare	C	2.7 Regimul disciplinei
		O

3. Timpul total estimat (ore pe semestru al activităților didactice)

3.1 Număr de ore pe săptămână	2	din care 3.2 curs	1	din care 3.3 seminar/laborator	1
3.4 Total ore din Planul de învățământ	28	din care 3.5 curs	14	din care 3.6 seminar/laborator	14
Distribuția fondului de timp					ore
Studiul după manual, suport de curs, bibliografie și notițe					10
Documentare suplimentară în bibliotecă, pe platformele electronice de specialitate și pe teren					6
Pregătire seminarii/laboratoare, teme, referate, portofolii și eseuri					6
Tutoriat: <i>numărul de ore de tutorat este inclus în numărul de ore al activităților enumerate mai sus.</i>					
Examinări: <i>numărul de ore pentru pregătirea examenelor este inclus în numărul de ore al activităților enumerate mai sus.</i>					
3.7. Total ore studiu individual					22
3.8. Total ore din planul de învățământ					28
3.9 Total ore pe semestru					50
3.10 Numărul de credite					2

4. Precondiții (acolo unde este cazul)

4.1 de curriculum	
4.2 de competențe	

5. Condiții (acolo unde este cazul)

5.1 de desfășurare a cursului	<ul style="list-style-type: none"> • Participare activă • Lectura suportului de curs
5.2 de desfășurare a seminarului/laboratorului	<ul style="list-style-type: none"> • Lectura bibliografiei recomandate • Elaborarea și susținerea lucrărilor planificate • Participare activă

6. Competențe specifice acumulate

Competențe profesionale	<ul style="list-style-type: none"> • Cunoașterea istoriei artei și iconografiei creștine • Interpretarea simbolisticii arhitecturii bisericești
Competențe transversale	<ul style="list-style-type: none"> • Dezvoltarea capacității de comunicare • Cultivarea capacităților creative, încurajarea gândirii flexibile; • Dezvoltarea abilităților de cooperare și muncă în echipă;

	<ul style="list-style-type: none"> • Stimularea interesului pentru profesiunea pastorală; • Abordarea diversității ca resursă în Biserică și în mediul și social
--	--

7. Obiectivele disciplinei (reieșind din grila competențelor specifice acumulate)

7.1 Obiectivul general al disciplinei	<ul style="list-style-type: none"> • Cursul își propune să vină în sprijinul celor care studiază Teologia și cultura creștină, în general, oferindu-le într-o formă succintă cunoștințele expuse în manualele de istoria picturii bizantine, și în compendiile de iconografie comunicându-le noțiunile de bază ale acestor domenii și ajutându-i să-și însușească termenii uni vocabular de specialitate, necesar în comentarea și interpretarea semnificațiilor încifrate într-o icoană portativă, ori compoziție monumentală cu temă religioasă.
7.2 Obiectivele specifice	<ul style="list-style-type: none"> • Cursul își propune o introducere în domeniul și metoda specifică Iconografiei creștine. Oferă o prezentare sistematică, însoțită de interpretare, din perspectivă teologică, a principalelor teme care alcătuiesc programul iconografic creștin al bisericilor răsăritene.

8. Conținuturi

8.1. Curs (unități de învățare)	Metode de predare	Nr. de ore
C1. Iconografia în universul de idei și forme plastice. Definiția disciplinei, domeniul, metodele studiului iconografic. Analiza sistematică a programelor iconografice paleocreștine și bizantine.	Expunerea sistematică Conversația Explicația Lectura explicativă	1
C2. Programele iconografice și simbolismul arhitectural. Principalele tipuri de construcție în arhitectura de cult din perioada Creștinismului timpuriu. Interpretarea sensului simbolic al arhitecturii bisericești în teologia bizantină (Sf. Maxim Mărturisitorul, Theodor de Andida și Simeon Tesalonicenul).	Expunerea sistematică Conversația Explicația Lectura explicativă	1
C3. Erminia picturii bizantine. Cărți de pictură bisericească bizantină. Apariția și circulația erminiilor și podlunnik-ilor. Manualul-călăuză redactat de Dionisie din Furna.	Expunerea sistematică Conversația Explicația Lectura explicativă	1
C4. Cuprinsul programelor. Bolta naosului. Calota: Iisus Hristos Pantokrator; Ierarhia îngerească;	Expunerea sistematică Conversația Explicația Lectura explicativă	1
C5. Bolta naosului. Tamburul: patriarhi; prooroci; apostoli; sfinți episcopi; "Liturghia îngerească".	Expunerea sistematică Conversația Explicația Lectura explicativă	1
C6. Pandantivii: Sfinții Evangheliști	Expunerea sistematică Conversația Explicația Lectura explicativă	1
C7. Absida principală. Conca: Majestas Domini; Sfânta Fecioară Teothokos - Platytera.	Expunerea sistematică Conversația Explicația Lectura explicativă	1
C8. Absida principală. Hemiciclul: Tabernacolul; Agnus Dei; Împărțirea apostolilor; teoria sfinților ierarhi	Expunerea sistematică Conversația Explicația Lectura explicativă	1
C9. Absida principală: Pastoforiile. Proscomidiarul: Iisus-prunc pe patenă; Somnul lui Iisus; Viziunea Sfântului Petru din Alexandria; Vir dolorum; diaconiconul: Jertfa lui Avraam;	Expunerea sistematică Conversația Explicația	1

Jertfa lui Abel și a lui Cain; Jertfa lui Melchisedec; Cei trei tineri evrei în cuptor; Rugul aprins; Dreptul Simeon; Filoxenia lui Avraam.	Lectura explicativă	
C10. Iconografia naosului: Teme evanghelice. Bunavestire; Călătoria la Betleem. Magii. Nașterea Domnului. Botezul Schimbarea la Față. Învierea lui Lazăr. Floriile.	Expunerea sistematică Conversația Explicația Lectura explicativă	1
C11. Iconografia naosului: Ciclul Patimilor și Învierii Domnului	Expunerea sistematică Conversația Explicația Lectura explicativă	1
C12. Iconografia naosului: Ciclul Miracolelor și al Parabolelor Mântuitorului.	Expunerea sistematică Conversația Explicația Lectura explicativă	1
C13. Iconografia naosului: Timpanul vestic: Adormirea Maicii Domnului. Tabloul votiv	Expunerea sistematică Conversația Explicația Lectura explicativă	1
C14. Iconografia nartexului și a exonartexului: Menologul (calendarul). Judecata din urmă.	Expunerea sistematică Conversația Explicația Lectura explicativă	1
Total ore curs		14
8.2. Seminar (unități de învățare)	Metode de predare	Nr. de ore
Seminar 1 Elemente de iconografie occidentală în pictura religioasă românească	Conversația euristică Dezbaterea Explicația Lectura explicativă	1
Seminar 2 Studii de iconografie și istorie	Conversația euristică Dezbaterea Explicația Lectura explicativă	1
Seminar 3 Gabriel Millet și monumentele bizantine	Conversația euristică Dezbaterea Explicația Lectura explicativă	1
Seminar 4 Gabriel Millet și monumentele bizantine	Conversația euristică Dezbaterea Explicația Lectura explicativă	1
Seminar 5 André Grabar și studiul originilor iconografiei creștine	Conversația euristică Dezbaterea Explicația Lectura explicativă	1
Seminar 6 Ilustrarea Liturghiei în arta bizantină și orientală	Conversația euristică Dezbaterea Explicația Lectura explicativă	1
Seminar 7 Ilustrări iconografice ale Genezei	Conversația euristică Dezbaterea Explicația Lectura explicativă	1
Seminar 8 Iconografia Psalmilor	Conversația euristică Dezbaterea	1

	Explicația Lectura explicativă	
Seminar 9 Iconografia Imnului Acatist	Conversația euristică Dezbaterea Explicația Lectura explicativă	1
Seminar 10 Universul tematic al icoanelor pe sticlă transilvănene	Conversația euristică Dezbaterea Explicația Lectura explicativă	1
Seminar 11 Natura în iconografia bizantină	Conversația euristică Dezbaterea Explicația Lectura explicativă	1
Seminar 12 Reprezentări ale paradisului în iconografie	Conversația euristică Dezbaterea Explicația Lectura explicativă	1
Seminar 13 Imagini infernale în iconografie	Conversația euristică Dezbaterea Explicația Lectura explicativă	1
Seminar 14 Icona în actualitatea românească și europeană	Conversația euristică Dezbaterea Explicația Lectura explicativă	1
Total ore seminar		14

8.3. Bibliografie:

- D. Ștefănescu, *Iconografia artei byzantine și a picturii feudale românești*, Meridiane, 1973.
- Viktor N. LAZAREV, *Istoria picturii bizantine*, 3 vol., Editura Meridiane, București, 1980
- Leonid Ouspensky, *The Theology of the Icon* (two-volume), St Vladimirs Seminary Pr (August 1, 1992).
- André Grabar, *Christian Iconography: A Study of Its Origins*, Princeton Univ Pr (1968)/ *Les voies de la création en iconographie chrétienne*, Paris, 1979.
- Constantine Cavarnos, *Guide to Byzantine Iconography*, Institute for Byzantine & Modern Greek Studies (June 1993).
- Hans BELTING, *Likeness and Presence. A History of the Image before the Era of Art*, Translated by Edmund Jephcott, The University of Chicago Press, Chicago and London, 1996.

9. Coroborarea conținuturilor disciplinei cu așteptările reprezentanților comunității epistemice, asociațiilor profesionale și angajatorilor reprezentativi din domeniul aferent programului

- Curricula este actualizată continuu, bazându-se pe prestigioase manuale internaționale.

10. Evaluare

Tip de activitate	10.1 Criterii de evaluare	10.2 Metode de evaluare	10.3 Pondere din nota finală
10.4 Curs	Volumul și corectitudinea cunoștințelor	Lucrare scrisă	40
	Rigoarea științifică a limbajului	Lucrare scrisă	10
	Organizarea conținutului	Lucrare scrisă	-
10.5 Seminar/laborator	Întocmirea și susținerea unui referat, a unei aplicații	Verificare pe parcurs Fișă de evaluare	30
	Participare activă la seminarii	Fișă de evaluare	20

10.6 Standard minim de performanță

- 50% rezultat după însumarea punctajelor ponderate conform pct.10.3.

* Fișa disciplinei cuprinde componente adaptate persoanelor cu dizabilități, în funcție de tipul și gradul acestora.

Data

Semnătura titularului de curs/seminar

completării

Lector dr. Ioan Abrudan

20.09.2020

Data avizării în Departament

Semnătura Directorului de Departament

29.09.2020

Prof. Univ. Dr. Paul Brusankowski

